

Tajuplná Krajina.

Krásná městská centra sa stala zajatci komerčného podnikání, byla zbavena svých veřejných kvalit a podřízena monofunkčnímu využití. Rychle pak degradovala na Logo Cities, města ochodních značek, kde uliční rovina již nehostí ducha svobody, ale oddává se konzumu. Vizuální bombardování reklamními billboardy, barevnými značkami a firemními logy tuto oblast proměnilo v prostor opakování a stejnosti. Bylo pak jen logické, že sem vtrhli sprejeři a svými barevnými graffiti a tagy označovali vše co videli. Volání po identitě? Poslední opora individuality? ¹

Slovami Adriaana Geuza uvádzam prostredie, v ktorom sa - bez toho, aby to bolo plánované počas procesu tvorby - ocitajú fotografie Zuzany Pustaiovej. Cyklus vznikol v kultúrnom centre BANSKÁ ST A NICA Contemporary v roku 2012, počas luminografického workshopu Tajuplná krajina študentov Katedry fotografie a nových médií bratislavskej Vysokej školy výtvarných umení pod vedením fotografa, hostujúceho pedagóga Jana Pohribného.

Prezentácia v Nitre je fúziou dvoch kontrastných prostredí, ktoré môžeme paradoxne obsiahnuť názvom prepožičaným zo spomínaného workshopu. Tajuplné bolo "romantické" exteriérové krajinné prostredie Banskej Štiavnice, predovšetkým spojené s pracovnou metódou luminografie. Tá učila invenčne odkrývať, a vo výslednej fotografii či sériách, v krátkom či dlhom expozičnom čase nasvetľovať a prepájať fragmenty ukryté "v hlbokkej noci plnej tajú". Tajuplnou krajinou môžeme taktiež označiť prázdne miesto po odstránenej časti mestskej zástavby na Štefánikovej triede v Nitre. Tu je dnes zložený kontajner projektu Bunka pre súčasnú kultúru, ktorý vďaka viacerým verejným aktivitám čiastkovo supluje aktivitu obyvateľov chýbajúceho domu. Spojením fotografií a prostredia dostávajú tieto zložky nové interpetačné kvality. Obojstranne sa výživne dopĺňajú, zhodnocujú generovaním významov.

Zuzana Pustaiová pracovala na workshope inak ako jej kolegovia. Nešla "portrétovať" do exteriéru, ale preniesla fragmenty krajiny do interiérov staničnej budovy. Znasobovala pôsobenie dvojitým rámovaním. Prvýkrát ju zarámovala pomocou nábytku v ohraničenom priestore budovy a druhýkrát ju zarámovala pri výslednom komponovaní fotografie. Nenechala sa krajinou presiahnuť. Naopak sama si ju pred objektívom podmanila. V procese tvorby ju vystavila vo vitrínach, alebo ju v týchto vitrínach len objavila?

Svetelné podmienky za ktorých fotografie vznikali, počas súmraku, noci, či svitania, podnecujú v tomto prípade k spôsobu ich verejnej prezentácie; efemérnej reprodukcie. Výsledkom je projekcia fotografovaných zátiší na steny odhalených susedných domov. Nasvietenie limitované zotmením je nedeštruktívnym legálnym tagom, legitímnym označovaním, volaním po identite, individualite. Je kompenzáciou strácania obsahu, chátrania, ale zároveň "obývaním" prostredníctvom zariadenia z cudzích interiérov.

Zuzana Pustaiová s ľahkosťou sebe vlastnou "zdomestifikovala" časti exteriérovej krajiny a tak ukázala schopnosť fotografiou zachytiť protichodné plynutie času, kde nevieme jednoznačne určiť, či je pripomienkou minulosti, súčasnosťou, či obrazom (projekciou) budúcnosti.

Ulice také poskytuje adresu. Nejen jako tabulku s číslem na dveřích domu. Adresa také znamená scénu, na níž světu předvádíme, kdo jsme; je výkladní skříň naší identity a našeho společenského statutu. ²

Zuzana Pustaiová sa narodila v Leviciach, kde neskôr študovala na Strednej umeleckej škole Ladislava Bielik. Dnes je poslucháčkou 3. ročníka bakalárskeho štúdia na Katedre fotografie a nových médií na bratislavskej VŠVU v ateliéry Silvie Saporovej. Za svoje fotografické cykly bola ocenená v roku 2012 na súťaži FRAME012 a v roku 2013 získala hlavnú cenu súťaže FOTO ROKA udeľovanú Nadáciou VÚB mladým fotografom do 35 rokov.

BUNKA pre súčasnú kultúru
Štefánikova trieda, Nitra
Sobota 28.9.2013
21.00 - 24:00

Prezentácia bola súčasťou širšieho diskusného cyklu "Mesto potrebuje viac mesta" pripraveného v roku 2013 Bunkou pre súčasnú kultúru, v rámci ktorého kurátoruje Juraj Gábor jeho časť "*Umenie vo verejnom priestore / Pouličné umenie?*" Zároveň bolo toto uvedenie súčasťou sprievodných podujatí festivalu Divadelná Nitra.

¹ Geuze A.: Ulice. In: Kratochvíl P. (ed.): Architektura a veřejný prostor. Praha: Zlatý řez 2012, s. 133

² Geuze A., tamtiež, s.132